

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU
Ulica grada Vukovara 84

Poslovni broj: P-1779/2022-52

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Općinski građanski sud u Zagrebu, po sucu toga suda Ana Ćurković Dražić u pravnoj stvari tužitelja: 1) mldb. Dino Gabriel Bartulović, 23 Carlton apartments, Henry Street, Limerick, Irska, V94 X793, OIB 73925832766, zastupan po majci i zz Rossel Lauron Bartulović, a ona po Stipi Vuletiću, odvjetniku iz Zagreba, 2) Ivan Bartulović, Lošinjaska br. 14, Zagreb, OIB 05720270610, zastupan po Petru Barbiru, odvjetniku iz Zagreba, 3) Rossel Lauron Bartulović, OIB 91509510237, zastupana po Franjo Serdar, odvjetnik iz Zagreba protiv tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. OIB:23057039320 iz Rijeke, Jadranski trg 3a, zastupanog po punomoćniku Damir Metelko, odvjetniku u Zagrebu, radi utvrđenja i isplate, nakon održane i zaključene glavne i javne rasprave dana 14. rujna 2026. godine u nazočnosti punomoćnika stranaka, dana 30. rujna 2026. godine

p r e s u d i o j e

I Utvrđuje se ništetnom odredbe sadržane u članku 8. Ugovora o kreditu broj 24020061031262160/51400607-5102404121 koju je prednik tužitelja Dinko Bartulović, a čiji su nasljednici tužitelji i to mldb. Dino Gabriel Bartulović, 23 Carlton apartments, Henry Street, Limerick, Irska, V94 X793, OIB 73925832766, Ivan Bartulović, Lošinjaska br. 14, Zagreb, OIB 05720270610 i Rossel Lauron Bartulović, 23 Carlton apartments, Henry Street, Limerick, Irska, V94 X793, OIB 94372642661 kao korisnik kredita i tuženik kao kreditor zaključili dana 11.05. 2005. godine u dijelu u kojem je određena promjenjivost redovne kamatne stope u skladu s važećim Odlukama tuženika, te su nezakonite odluke tuženika o promjenama kamatnih stopa koje je donio tuženik, pa članak 8 Ugovora o kreditu br. 24020061031262160/51400607-5102404121 od 11.05.2005.godine u tom dijelu ne proizvode pravne učinke za ugovorne strane.

II Nalaže se tuženiku ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d., Jadranski trg br. 3 a, Rijeka, OIB 23057039320 isplatiti tužiteljima mldb. Dino Gabriel Bartulović, OIB 73925832766, Ivan Bartulović OIB 05720270610 i Rossel Lauron Bartulović, 23 Carlton apartments, OIB 94372642661 iznos od 696,04 Eura / 5.244,35 Kn s pripadajućim zakonskim zateznim kamata sukladno ZOO i Zakonu o zateznim kamata koja teku na: iznos od 4,36 Eura od 2.5.2008.godine
iznos od 4,31 Eura od 2.6.2008.godine
iznos od 4,35 Eura od 2.7.2008.godine
iznos od 4,28 Eura od 2.8.2008.godine
iznos od 4,29 Eura od 2.9.2008.godine
iznos od 4,37 Eura od 2.10.2008.godine

iznos od 4,73 Eura od 2.11.2008.godine
iznos od 4,45 Eura od 2.12.2008.godine
iznos od 4,77 Eura od 2.1.2009.godine
iznos od 4,79 Eura od 2.2.2009.godine
iznos od 4,81 Eura od 2.3.2009.godine
iznos od 4,75 Eura od 2.4.2009.godine
iznos od 37,31 Eura od 2.5.2009.godine
iznos od 36,75 Eura od 2.6.2009.godine
iznos od 36,59 Eura od 17.7.2009.godine
iznos od 36,62 Eura od 22.8.2009.godine
iznos od 36,51 Eura od 30.9.2009.godine
iznos od 36,05 Eura od 28.10.2009.godine
iznos od 36,55 Eura od 17.11.2009.godine
iznos od 36,38 Eura od 10.12.2009.godine
iznos od 37,14 Eura od 2.1.2010.godine
iznos od 37,67 Eura od 2.2.2010.godine
iznos od 37,51 Eura od 2.3.2010.godine
iznos od 38,42 Eura od 2.4.2010.godine
iznos od 38,20 Eura od 2.5.2010.godine
iznos od 38,39 Eura od 2.6.2010.godine
iznos od 40,86 Eura od 2.7.2010.godine
iznos od 40,28 Eura od 2.8.2010.godine
iznos od 40,55 Eura od 31.8.2010.godine

a sve po stopi koja se za razdoblje od 02. studenog 2008. godine do 31. srpnja 2015. godine određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, za razdoblje od 01. kolovoza 2015. godine do 31. prosinca 2022. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, za razdoblje od 01. siječnja 2023. godine do 29. prosinca 2023. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a za razdoblje od 30. prosinca 2023. godine do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 01. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 01. srpnja te godine, s time da je referentna stopa kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, u roku 15 dana.

III Nalaže se tuženiku da I-III tužiteljima solidarno naknadi parnični trošak u iznosu od 930,02 €, I tužitelju daljnji trošak od 869,53 €, II tužitelju 796,87 € i III tužitelju 541,40 € sve sa zateznom kamatom od presuđenja do isplate, po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 01. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 01. srpnja te godine, s time da je referentna stopa kamatna stopa koju je Europska središnja banka

primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, u roku 15 dana.

IV Utvrđuje se da ne postoji tražbina tuženika prema tužiteljima u iznosu od **CHF 1.084,33** kunskoj protuvrijednosti **kn 4.876,38 / EUR 647,21** zajedno sa zateznim kamatama tekućim na odnosno iznose od:

- CHF 60,49 izraženo u kn 280,68/€ 37,25 od 02.06.2011. pa do isplate;
- CHF 60,47 izraženo u kn 279,50/€ 37,1 od 02.07.2011. pa do isplate;
- CHF 60,44 izraženo u kn 276,29/€ 36,67 od 02.08.2011. pa do isplate;
- CHF 60,42 izraženo u kn 274,13/€ 36,38 od 02.09.2011. pa do isplate;
- CHF 60,38 izraženo u kn 274,90/€ 36,49 od 02.10.2011. pa do isplate;
- CHF 60,36 izraženo u kn 274,25/€ 36,4 od 02.11.2011. pa do isplate;
- CHF 60,32 izraženo u kn 268,84/€ 35,68 od 02.12.2011. pa do isplate;
- CHF 60,29 izraženo u kn 267,42/€ 35,49 od 02.01.2012. pa do isplate;
- CHF 60,26 izraženo u kn 265,60/€ 35,25 od 02.02.2012. pa do isplate;
- CHF 60,23 izraženo u kn 265,48/€ 35,24 od 02.03.2012. pa do isplate;
- CHF 60,2 izraženo u kn 267,66/€ 35,52 od 02.04.2012. pa do isplate;
- CHF 60,17 izraženo u kn 264,08/€ 35,05 od 02.05.2012. pa do isplate;
- CHF 60,14 izraženo u kn 263,86/€ 35,02 od 02.06.2012. pa do isplate;
- CHF 60,1 izraženo u kn 266,10/€ 35,32 od 02.07.2012. pa do isplate;
- CHF 60,07 izraženo u kn 265,71/€ 35,27 od 02.08.2012. pa do isplate;
- CHF 60,03 izraženo u kn 270,70/€ 35,93 od 02.09.2012. pa do isplate;
- CHF 60,00 izraženo u kn 273,99/€ 36,36 od 02.10.2012. pa do isplate;
- CHF 59,96 izraženo u kn 277,19/€ 36,79 od 02.11.2012. pa do isplate; i to do dana 31.07.2015. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu, uvećane za pet postotnih poena, a od dana 01.08.2015. godine do 31.prosinca 2022. godine, po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a od 1. siječnja 2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, sve u eurskoj protuvrijednosti na dan dospijeca pojedinog anuiteta.

Obrazloženje

1. Nije sporno među strankama da je prednik I i II tužitelja sada pok Dinko Bartulović iz Samobora kao korisnik kredita dana 11.05.2005. sa tuženikom sklopio Ugovor o kreditu 2402006-1031262160/51400607-5102404121 na iznos od 186.000,00 CHF, a u čl 8.2 je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, u skladu sa odlukama banke.

2. Tijekom postupka Dinko Bartulović je preminuo dana 1.1.2021.godine, te je Rješenjem o nasljeđivanju br. O-1082/2021 javnog bilježnika Slavko Remenarić iz Samobora od dana 22.9.2021.godine utvrđena ostavinska imovina, te su nasljednicima proglašeni temeljem zakona i sporazuma njegov sin tužitelj ad. 1 za 1/3 dijela, njegov sin Ivan Bartulović za 1/3 dijela i njegova supruga Rossel Lauron

Bartulović za 1/3 dijela. Uvidom u cit.rj sud je utvrdio da ostavinsku imovinu između ostalog sačinjavaju i prava iz ovog postupka prema tuženiku. (raniji broj predmeta P 9622/19).

3. Sukladno presudi Trgovačkog suda u Zagrebu br. P-1401/12, a koja je preinačena presudom Visokog trgovačkog suda RH br. P2-7129/13 i to str. 2 djelomično se odbija žalba između ostalih i ovdje tuženika u dijelu toč. 1,2,3,4,5,6, i 7 izreke kojom je utvrđeno da su Banke, a ovdje tuženik u razdoblju od 10. rujna 2003. godine do 31. prosinca 2008. godine, a koje povrede traju i nadalje, povrijedili kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita tako što su u potrošačkim ugovorima o kreditu koriste nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, a o kojoj se nije pregovaralo, a koja je ništetna. Presuda Visokog trgovačkog suda RH br. P2-7129/13 potvrđena je presudom Vrhovnog suda RH. Presudom Visokog trgovačkog suda RH br. P2-7129/13, a koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda Revt-249/2014 je utvrđen ništetan dio odredbe koji bankama omogućava promjenu kamatne stope jednostranom odlukom. Pri tome drugostupanjski sud ocjenjuje kako su ugovorne odredbe u ugovorima o kreditu koje ugovore su tužene banke sklapale u spornim razdobljima sa korisnicima kredita potrošačima, a u kojima su bile ugovorena promjenljiva kamatna stopa, bile uočljive i jasne, ALI NE I RAZUMLJIVE. Stoga primjenom testa poštenosti tih odredbi ugovora, a kojem takve nerazumljive ugovorne odredbe podliježu u smislu odredbi čl. 84. Zakona o zaštiti potrošača odnosno čl. 99., taj sud je ocijenio da su OVE UGOVORNE ODREDBE NEPOŠTENE, POSLJEDICA ČEGA JE NJIHOVA NIŠTETNOST."...

4. Članak 81. stavak 2. Zakona o zaštiti potrošača (iz 2003. godine) odnosno članak 96. stavak 1. i 2. novog Zakona o zaštiti potrošača bilo je propisano da je ugovorna odredba kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra NEPOŠTENOM, ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, tima da se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca, te zbog toga potrošač nije imao utjecaj na njezin sadržaj, pogotovo ako se radi o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca.

5. Prednik tužitelja je zbog ništetne odredbe/i o promjenljivoj kamatnoj stopi, a onda posljedično i odluka kojima je tuženik jednostrano (bez ikakve mogućnosti na strani tužitelja da kao ugovorna strana o istom pregovara) mijenjao kamatnu stopu temeljem Odluke o kamatnim stopama tuženika, preplatio tuženiku više iznose dužnih kamata od onih koje je trebao platiti prema početnoj kamatnoj stopi iz Ugovora o kreditu koja je iznosila 5,49 %.

6. Prednik tužitelja je navedenu odredbu Ugovora o kreditu, potpisao bez mogućnosti pregovara i utjecaja na sadržaj njegovih odredbi. Takva odredba ugovora nije dovoljno objektivizirana jer nisu jasni, a ni vidljivi kriteriji za određivanje kamatne stope, već je tuženik sam sebi pridržao pravo jednostrane promjene kamatne stope. Time je prednik tužitelja kao korisnik kredita stavljen u neravnopravan položaj, te je na njegovu štetu uzrokovana znatna neravnoteža u pravima i obvezama, a što je suprotno načelu savjesnosti i poštenja.

7. Obzirom da je tuženik sva povišenja obveze na ime dužnih kamata učinio temeljem ništetnih ugovornih odredbi o pravu na jednostranu promjenu kamatne stope,

prednik tužitelja je uplatom svakog povišenog mjesečnog anuiteta preplato razliku između plaćenih kamata prema nezakonito povišenim anuitetima i kamata koje je zaista bila dužna platiti prema početno ugovorenoj kamatnoj stopi od 5,49 %. U konačno uređenom zahtjevu pravni sljednici pok.korisnika kredita tvrde da je po toj osnovi tuženiku njihov prednik preplatio iznos od iznos od 696,04 € koje tužitelji potražuju sa zateznom kamatom na svaki pojedini preplaćeni iznos, kao i trošak postupka.

8. Vezano za ništetnost valutne klauzule u švicarskim francima donesena je presuda TS u Zagrebu P-1401/2012 od 04.07.2013. g. te presuda VTS RH PŽ-6632/17-10 od 14.06.2018. g. kojom je potvrđena je presuda TS u Zagrebu P-1401/12 od 04.07.2013. g. u dijelu točke. 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke koji glasi. Utvrđuje se da su...tužene banke...(i tuženik) od 1. listopada 2004. do 31. prosinca 2008. g. povrijedili kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepošteno ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača....."

9. Članak 3. Direktive Vijeća Europe 93/2013/EEZ od 05. travnja 1993.godine. definira nepošteno ugovorne odredbe: Ugovorna odredba o kojoj se nisu vodili pojedinačni pregovori smatra se nepoštenom ako u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri, na štetu potrošača prouzroči znatniju neravnotežu u pravima i obvezama stranaka, proizašlih iz ugovora. Uvijek se smatra da o nekoj odredbi se nije pojedinačno pregovaralo ako je ona sastavljena unaprijed, pa potrošač nije mogao utjecati na njezin sadržaj, posebno u kontekstu unaprijed formuliranog standardnog ugovora.

10. Također se tužitelj referira na presudu Suda EU C-452/18, a citira bitne paragrafe: „Treba podsjetiti na to da, u skladu s člankom 6. stavkom 1. Direktive 93/13, države članice utvrđuju da nepošteno odredbe u ugovoru koji je prodavatelj robe ili pružatelj usluga sklopio s potrošačem prema nacionalnom pravu nisu obvezujuće za potrošača (presuda od 21. prosinca 2016., Gutiérrez Naranjo i dr., C-154/15, C-307/15 i C- 308/15, EU:C:2016:980, t. 53.). – to znači, ono što je nepošteno, ne smije se primijeniti na potrošača, „za ugovornu odredbu koja je proglašena nepoštenom u načelu valja smatrati kao da nikada nije postojala, tako da ne može imati učinak u odnosu na potrošača (presuda od 21. prosinca 2016., Gutiérrez Naranjo i dr., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, t. 61.). – ono što je nepošteno, takvo je od početka i ne smije imati učinak na potrošača od početka.

11. U pogledu tuženikova prigovora radi prebijanja tužitelj ističe da je isti neosnovan jer tuženik nema nikakvu dospjelu tražbinu prema tužitelju niti je može imati budući da do današnjeg dana nije vratio tužitelju preplaćene iznose. Stoga ne postoji tuženikova protutražbina prema tužitelju, a što je osnovna pretpostavka za prijeboj. Ujedno ističe prigovor zastare u odnosu na istaknuti prigovor radi prebijanja.

12. U odgovoru na tužbu tuženik prigovara načinu postavljenog zahjete u tužbi; institut stupnjevitih tužbi koristi se u situacijama u kojima tužitelj nije u stanju postaviti procesno dopustiv tužbeni zahtjev, u vidu njegove određenosti, a iz razloga jer tuženik ili ne želi položiti račun ili iz razloga što mu tuženik ne želi dati podatke kojima raspolaže. U odnosu na manifestacijski zahtjev postavljen od strane tužitelja, tj. da se tuženiku naloži da dostavi svu dokumentaciju vezanu za predmetni Ugovor o kreditu, tuženik ističe da je tužitelju već dostavio svu dokumentaciju kojom je raspolagao, stoga je takav zahtjev tužitelja neosnovan i promašen. Ističe prigovor nedostatka aktivne legitimacije iz pregleda prometa po partiji kredita vidljivo je kako pojedine uplate nisu izvršene od strane tužitelja već su uplate izvršene od strane Jakiše Medića (uplata na dan 30.08.2010. godine), a koji nije stranka predmetnog Ugovora o kreditu.

13. Ističe prigovor zastare; prošlo više od tri godine od plaćanja koja je tužitelj vršio, pa se stoga ima smatrati kako je cjelokupno potraživanje tužitelja u zastari

14. Tuženik osporava tužbeni zahtjev u cijelosti, napominje da je tužitelju već u listopadu 2006. godine kamatna stopa snižena ispod početno ugovorene i to na zahtjev tužitelja. Naime, početno ugovorena kamatna stopa iznosila je 5,49%, a zatim je 01.10.2006. godine na zahtjev tužitelja kamatna stopa snižena i to ispod početno ugovorene kamatne stope na 5,09% te je kao takva vrijedila sve do 01.04.2008. godine. Ističe kako je sve promjene kamatne stope izvršio sukladno tada važećim pozitivnim propisima. Jasno proizlazi da to zasigurno nije prouzrokovalo znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, jer je tužitelju kamatna stopa već 01.10.2006. godine bila snižena ispod početno ugovorene. Nadalje ističe tuženik da Direktiva Vijeća Europskih zajednica 93/13/EEZ od 05.04.1993. u Prilogu sadrži tzv. sivu listu od devetnaest ugovornih odredaba koje bi se mogle smatrati nepoštenima, a koja lista je kasnije implementirana u odredbu čl. 97. Zakona o zaštiti potrošača, pa tako niti odredba koja trgovcu omogućuje da jednostrano izmijeni ugovor bez valjanog razloga predviđenog ugovorom, ukoliko se radi o odredbi prema kojima pružatelj financijskih usluga pridržava pravo bez prethodne obavijesti izmijeniti kamatnu stopu koju plaća potrošač, u slučaju valjanog razloga, pod uvjetom da se od pružatelja usluga traži da o tome odmah izvršiti drugu ugovornu stranu u najkraćem mogućem vremenu i da je ona tada odmah slobodna raskinuti ugovor (Toč. 2.b Priloga Direktive). Kako se ZZP ima tumačiti i u skladu s Direktivom 93/13/EEZ, a sukladno odredbi čl. 145. Ustava RH, ovdje tuženik ističe da postoje određene iznimke od pravila o nepoštenim ugovornim odredbama predviđene Direktivom, koje uključuju i ovdje pobijanu odredbu

15. Tuženik spori da bi na strani tužitelja nastupila šteta, kao i da bi tuženik ikakvu štetu prouzročio svojim postupanjem tužitelju. Naime, presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. PŽ-7129/13 potrošača u skladu sa praksom suda Europske unije, definira kao dobro informiranu, razumnu, pažljivu i opreznju osobu. Tužitelj se stoga ne može prikazivati kao osoba kojoj je moguće "nametnuti" Ugovor određenog sadržaja, na unaprijed formuliranom standardnom obrascu, niti je to životno logično i uvjerljivo. Tužitelja nitko nije silio da sklopi ugovor o kreditu s tuženikom, već je to isključivo rezultat njegove slobodne volje.

16. Ističe prigovor prijeboja u podnesku od 03.04.2023. i predlaže naslovnom sudu da utvrdi postojanje tražbine tuženika prema tužitelju, koja iznosi CHF 1.084,29 odnosno u kunskoj protuvrijednosti iznos od kn 4.876,22 zajedno sa zakonskim zateznim kamatama.

17. Tuženik predlaže tužbeni zahtjev odbiti u cijelosti uz naknadu troška.

18. U dokaznom postupku sud je pročitao Ugovor o kreditu od 11.05.2005. (list 10-13) pregled prometa po kreditu (list 59-67 spisa), otplatni plan (list 201, 209-212), obavijesti o promjeni kamatne stope (list 206-208), rješenje o nasljeđivanju (list 226), provedeno je financijsko vještačenje po stalnom sudskom vještaku Darko Prpić (list 249-255 spisa), te temeljem čl 8 i 219 ZPP utvrdio da je tužbeni zahtjev sljednika tužitelja kako je postavljen podneskom od 04.04.2023. osnovan.

19. Istaknuti prigovor po tuženiku da je nastupila zastara tražbine je neosnovan iz razloga što je presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske u predmetu Rev-2245/17 od 20.03.2018.g. jasno navedeno da se pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača prekida zastara na temelju čl. 241. ZOO/05, te zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe.

20. Istaknuti prigovor pomanjkanja aktivne legitimacije nije osnovan. Sada pok. tužitelj nije osporavao da je treća osoba platila jednu ratu njegovog kredita, a radilo se o dogovoru u okviru kupnje stana, što nije utjecalo na tužiteljeve ugovorne obveze.

21. Kako je pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 04. srpnja 2013. postala pravomoćna dana 13.06.2014. donošenjem presude VTS-a PŽ-7129/13, počeo je toga dana teći zastarni rok od 5 godina, a kako je tužba u ovom predmetu podnesena dana 12. lipnja 2019.g. (preporučenom poštom) to nije nastupila zastara tražbine tužitelja.

22. Nije sporno niti da se kamatna stopa tijekom ugovora mijenjala jednostranom odlukom banke, te da nisu bili ugovoreni parametri za promjenu kamatne stope.

23. Prijeporno je, je li tuženik postupao sukladno načelu savjesnosti i poštenja, te je li odluka o jednostranoj promjeni kamatne stope uzrokovala značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Tuženik ističe i prigovor zastare.

24. U odnosu na prijeporne činjenice između stranaka valja navesti da je odredbom čl. 502. c Zakona o parničnom postupku propisano da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama pozivati na pravna utvrđenja iz presuda kojim se prihvaćaju tužbeni zahtjevi iz kolektivne tužbe, kojom je utvrđeno da su povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je jača strana u postupku bila dužna štiti. U tom slučaju će sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozivati.

25. Tužitelj se u ovoj parnici poziva na presude Trgovačkog suda RH, Visokog trgovačkog suda RH i presudu Vrhovnog suda RH, a kojim presudama je utvrđeno nesavjesno postupanje banaka kroz ugovaranje rizičnih kredita u valuti CHF s promjenjivom kamatnom stopom što je potvrđeno u kolektivnom sporu pokrenutom od strane Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača protiv više poslovnih banaka, (među kojima je i tuženik), pravomoćnom presudom i rješenjem Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014.g.

26. Zaključak o razlozima ništetnosti jednostrano promjenjivih kamata nalazi se na 62 stranici navedene presude i rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014.g. "U svakom slučaju, s obzirom na nespornu činjenicu da u ugovorima u kojima koriste predmetnu odredbu o promjeni kamatne stope tuženici nisu odredili referentnu stopu za koju se veže promjena početne kamatne stope, imajući u vidu da u vrijeme zaključivanja ugovora koji sadrže tu odredbu nije bilo propisano da ugovor u slučaju ugovaranja promjenjive kamatne stope mora sadržavati element za koji se veže promjena, te način promjene, banke su kao savjesni gospodarstvenici, rukovodeći se načelom savjesnosti i poštenja po ocjeni ovog suda, u interesu obje ugovorne strane, trebali odrediti elemente za koji se veže promjena i način njihove primjene. Umjesto toga, vodeći računa samo o svom interesu, neuvažavajući interese potrošača, iskoristivši činjenicu da nema propisa kojim to nalaže, banke su potrošačima nametnule ugovorne odredbe koje potrošače stavljaju u neravnopravan položaj, koji uzrokuju znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana i sve to na štetu potrošača, što je sve suprotno načelu savjesnosti i poštenja...."

27. Jednostrano promjenjiva kamatna stopa je utvrđena nepoštenom i ništetnom presudama Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem P-1401/12 od 04.07.2013., u presudi Visokog trgovačkog suda RH broj PŽ-7129/13 od 13.06.2014., presudom Vrhovnog suda RH broj Revt-249/14 od 09.04.2015., te presudom Ustavnog suda RH oznake U-III-2521/2015 od 13.12.2016.g. Time je jednostrano promjenjiva kamatna stopa utvrđena ništetnom po svim instancama sudova Republike Hrvatske.

28. Prema odredbi članka 142. stavak 1. ZOO-a opći uvjeti koje odredi jedan ugovaratelj, bilo da su sadržani u formalnom ugovoru, bilo da se na njih ugovor poziva, dopunjuju posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru i u pravilu obvezuju kao i ove; dok je odredbom stavka 4. propisano da u slučaju neslaganja općih uvjeta i posebnih pogodbi, važe ove posljednje.

29. Nesporno je da Ugovor ne sadrži ni referentnu stopu (referentna stopa jest osnovna kamatna stopa za kašnjenje s plaćanjem) koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu ni precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope pa je tako tuženik, koristeći ugovornu odredbu prema kojoj se kamata koja je ugovorena kao promjenjiva određuje prema odluci banke, mogao postupiti kako je htio tj. i savjesno i nesavjesno.

30. Po ocjeni ovog suda ugovorna odredba kojom se promjena kamatne stope čini ovisnom o odluci banke je jasna i lako uočljiva, ali nije razumljiva jer je jedino sigurno da visina kamatne stope ovisi isključivo o odluci banke, a ne navode se bilo kakvi kriteriji npr. iz općih uvjeta poslovanja ili sl., već se promjena visine stope veže samo za

31. odluku banke, a da li to možda podrazumijeva i primjenu nekih kriterija, u samom ugovoru nije navedeno. Prema Presudi Europskog suda pravde od 30. travnja 2014. godine u predmetu broj C-26/13 navodi se da članak 4. stavak 2. Direktive 93/13 (koji iz testa poštenosti isključuje odredbe koje definiraju glavni predmet ugovora i adekvatnost cijene, pod uvjetom da su izražene jasnim i razumljivim jezikom) treba tumačiti na način da ugovorna odredba potrošaču ne mora biti samo gramatički razumljiva.

32. U konkretnom slučaju to znači da su u Ugovoru predniku tužitelja morali na transparentan način biti objašnjeni razlozi i pojedinosti mehanizma promjene kamatne stope kao i odnos s drugim odredbama ugovora tako da on na temelju jasnih i razumljivih kriterija može predvidjeti ekonomske posljedice koje iz toga za njega proizlaze.

33. Odredba o promjeni kamatne stope je ključna ugovorna odredba a ista je ovisna isključivo o odluci jednog ugovaratelja - banke, bez da su istodobno precizno određeni uvjeti promjenjivosti i referentna stopa za koju se veže promjena, pa ista odredba na taj način uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja, jer dolazi do situacije da vjerovnik jednostrano određuje obvezu dužnika koji promjenu ne može predvidjeti, a pravilnost promjene ne može niti provjeriti jer nema nikakvih egzaktnih kriterija. Stoga se zaista radi o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama između stranaka i to na štetu tužitelja jer su predmet i cijena bitni sastojci ugovora, a putem ove ugovorne odredbe tuženik je potpuno izbjegao utjecaj druge ugovorne strane na cijenu (kamate), što je suprotno odredbi članka 26. ZOO-a koja propisuje da je ugovor sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora.

34. ZZP niti ZOO ne navode nikakve posebne kriterije za ocjenu je li pojedina ugovorna odredba protivna načelu savjesnosti i poštenja a koje je načelo sadržano je u odredbi članka 12. ZOO-a kojom je propisano da su se u zasnivanju obveznih odnosa i u ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici dužni pridržavati načela savjesnosti i poštenja.

35. Načelo savjesnosti i poštenja općenito znači da su sudionici obveznih odnosa dužni međusobno postupati obzirno i uvažavati interese obiju strana, pri tom vodeći računa o smislu i svrsi obveznog odnosa. Konkretno, kao mjerilo ponašanja procjenjuje se kako bi se ponašao prosječan čovjek ili prosječan potrošač s jedne strane odnosno, uredan i savjestan gospodarstvenik ili dobar domaćin s druge strane kada je riječ o profesionalnoj djelatnosti (pravni standard).

36. Prema odredbi članka 83. ZZP-a prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzimat će se u obzir narav proizvoda ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, s obzirom na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor.

37. Imajući u vidu da je kamata cijena, da je cijena bitan element ugovora o kreditu te da mora biti određena odnosno određiva, već samim tim odredbu ugovora koju koristi tuženik, a na temelju koje se cijena određuje prema odluci banke (jednostrano) bez unaprijed formuliranog čvrstog kriterija za promjenu, ocijeniti je protivnom načelu savjesnosti i poštenja.

38. U specifičnom slučaju tuženik ističe da je smanjio početnu ugovorenu kamatnu stopu na zahtjev tužitelja. Kako je ugovaratelj, prednik tužitelja I-III preminuo tijekom postupka, to sud nije mogao utvrditi okolnosti koje su prethodile smanjenju početno ugovorene kamatne stope.

39. Međutim, ono što je sporno su kasnija povećanja kamatne stope, što proizlazi iz nalaza i mišljenja vještaka financijske struke Darka Prpića koji naglašava da je

između ostalog izvršio na rizik i trošak tuženika izračun novčanog iznosa izraženog u CHF i HRK po mjesecima kao razlika između kamata koje bi tužitelj platio da se u tom razdoblju primjenjivala početno ugovorena kamatna stopa i stvarno plaćenih kamata po sniženim kamatnim stopama i to za razdoblja iz toč. 6. prigovora radi prijeboja iz odgovora na tužbu od 16.04.2020. Pri tome se napominje da tuženik ne osporava (što dokazuju i obavijesti o promjeni kamatne stope) da je ista bila povišena više puta tijekom trajanja ugovora.

40. Iz njegovog nalaza i mišljenja proizlazi da je ukupna razlika između iznosa stvarno plaćenih kamata prema obračunu banke primjenom izmijenjenih kamatnih stopa u odnosu na iznose kamata prema početnom otplatnom planu iznosi -30,58 CHF, odnosno kunska protuvrijednost iznosi 367,97 HRK, odnosno po fiksnom tečaju eura (1 EUR = 7,53450 HRK) iznosi 48,83 EUR.

41. Ukupna razlika između iznosa mjesečnih kamata prema ugovoru o kreditu, da se kamatna stopa nije mijenjala sukladno odlukama o kamatnim stopama tuženika, i iznosa mjesečnih kamata prema obračunu tuženika iznosi 1.053,75 CHF odnosno kunska protuvrijednost iznosi 5.244,35 kn primjenom srednjeg tečaja Kreditora na dan plaćanja, odnosno po fiksnom tečaju eura (1 EUR = 7,53450 HRK) iznosi 696,04 EUR.

42. Ukupna razlika između iznosa mjesečnih kamata prema ugovoru o kreditu, da se kamatna stopa nije mijenjala sukladno odlukama o kamatnim stopama tuženika, i iznosa mjesečnih kamata prema obračunu tuženika iznosi -1.084,33 CHF odnosno kunska protuvrijednost iznosi -4.876,38 kn primjenom srednjeg tečaja Kreditora na dan plaćanja, odnosno po fiksnom tečaju eura (1 EUR = 7,53450 HRK) iznosi -647,21 EUR.

43. Kako je u odluci VTS-a posebno istaknuto „iako nije zabranjeno istovremeno ugovoriti valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu, ta činjenica da obveza potrošača istovremeno ovisi o dva promjenjiva bitna elementa čini tu obvezu posebno rizičnom jer u vrijeme zaključenja ugovora potrošač ne zna koji iznos glavnice kredita izražene u kunama će biti u obvezi tijekom dugoročne otplate vratiti banci, a ne zna niti koju će cijenu (redovnu kamatu) za to platiti. Iznos glavnice kredita, koji je promjenjiv, a ovisi o odnosu švicarskog franka i kune, ne mogu unaprijed znati niti na njega utjecati ni banke ni potrošači, dok iznos cijene ovisi i o iznosu glavnice (koji je neizvjestan) i o visini kamatne stope, koja je tijekom postojanja obveze po ugovoru promjenjiva sukladno odluci banke, dakle vjerovnika. Zato već sama činjenica da u opisanoj situaciji drugi promjenjivi element o kojem ovisi visina obveze potrošača, kamatu, određuje banka jednostrano, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača i to protivno načelu savjesnosti i poštenja“.

44. Nadalje, nepostojanje propisa koji nalažu bankama da u ugovoru o kreditu precizno utvrde uvjete promjenjivosti kamatne stope u relevantnom razdoblju ne daje tuženiku ovlaštenje da kamatnu stopu mijenja po svom nahođenju i time jednostrano mijenja visinu obveze tužitelja. Upravo u tome se i ogleda potreba primjene korektiva - načela savjesnosti i poštenja.

45. S obzirom na nespornu činjenicu da u ugovorima u kojima koristi predmetnu odredbu o promjeni kamatne stope tuženik nije odredio referentnu stopu, imajući u vidu da u vrijeme zaključivanja Ugovora nije bilo propisano da ugovor u slučaju ugovaranja promjenjive kamatne stope mora sadržavati element za koji se veže promjena te način

promjene, banka je kao savjesni gospodarstvenik, rukovodeći se načelom savjesnosti i poštenja, po ocjeni ovog suda, trebala odrediti elemente za koji se veže promjena i način njihove primjene.

46. Umjesto toga, vodeći računa očito samo o svom interesu i iskoristivši činjenicu da nema propisa koji joj takvo što nalaže, banka je tužitelju kao potrošaču nametnula ugovorne odredbe koje ga stavljaju u neravnopravan položaj, koje odredbe prouzrokuju znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača što je suprotno načelu savjesnosti i poštenja.

47. Time je sud utvrdio da je postupanje tuženika u konkretnom slučaju bilo suprotno načelu savjesnosti i poštenja čime je došlo do značajne neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača radi čega je valjalo utvrditi da su ništetne odredbe i dijelovi odredaba čl 8.2. Ugovora o kreditu broj: 2402006-1031262160/51400607-5102404121, od 11.05.2005. između prednika tužitelja kao korisnika kredita i tuženika u kojima je kamatna stopa određena kao promjenjiva sukladno Odluci banke, te odlučiti kao u toč. I. izreke.

48. Prigovor radi prebijanja tuženik obrazlaže činjenicom da su postojala razdoblja kada je kamatna stopa bila niža od početno ugovorene. Ističe da se radi o procesnom prigovoru kojim tuženik ne tvrdi da je tužiteljeva tražbina postojala, nego ističe uvjetno postojanje svoje tražbine ukoliko sud ocjeni osnovanim postojanje tužiteljeve tražbine. U daljnjem tijeku postupka u podnesku od 03.04.2023. predlaže naslovnom sudu da utvrdi postojanje tražbine tuženika prema tužitelju, koja iznosi CHF 1.084,29 odnosno u kunsjoj protuvrijednosti iznos od kn 4.876,22 zajedno sa zakonskim zateznim kamatama, predlaže da sud odluči konstitutivnom odlukom o prigovoru prijeboja.

49. Tuženik treba istaknuti u procesno pravnom prigovoru radi prebijanja koju tražbinu stavlja u **prijeboj**, s tim da tražbina koju je tuženik istaknuo takvim prigovorom mora biti kvantitativno određena. Jednako je tako i u odnosu na građanskopravni **prijeboj**, ali uz razlike koje proizlaze iz pravne prirode ovih instituta i odredbi čl. 333. st. 3. ZPP-a, kao i onih prekluzivne naravi iz čl. 288.a st. 6. ZPP-a.

50. Tužitelj ističe prigovor zastare.

51. Tuženik međutim nema istovrsnu i dospjelu tražbinu prema tužitelju, jer tuženik nije tužitelju ništa niti plaćao, pa tužitelj nije ništa niti stekao bez osnove. Kod naplate anuiteta kako je kamatna stopa bila niža od ugovorene kamatne stope u samom ugovoru o kreditu, potrošač (sada pok. tužitelj) nije ništa stekao, nego je banka naplatila manje nego što je imala pravo naplatiti.

52. Kako tužitelji svoj konačni zahtjev postavljaju temeljem nalaza vještaka financijske struke koji zaključuje da je ukupna razlika između iznosa mjesečnih kamata prema ugovoru o kreditu, da se kamatna stopa nije mijenjala sukladno odlukama o kamatnim stopama tuženika, i iznosa mjesečnih kamata prema obračunu tuženika iznosi 1.053,75 CHF odnosno kunska protuvrijednost iznosi 5.244,35 kn primjenom srednjeg tečaja Kreditora na dan plaćanja, odnosno po fiksnom tečaju eura (1 EUR = 7,53450 HRK) iznosi 696,04 EUR, te mjesečne anuitete potražuju sukladno nalazu vještaka, to je sud odlučio kao u toč II izreke.

53. Zatezne kamate na svaki pojedinačni iznos dosuđene su prema odredbi čl. 29 st. 2 ZOO-a, po stopama preciziranim u izreci toč II.

54. Odluka o parničnom trošku temelji se na čl. 154 st. 1. ZPP-a, trošak pripada tužiteljima jer su u sporu uspjele u cijelosti, a sastoji se od troška zastupanja po punomoćniku odvjetniku za svakog tužitelja posebno odnosno za pojedine radnje nakon nastavka postupka za svakog od 3 tužitelja.

55. Sud je obračunao trošak prema vps 696,04 € (NN 138/23), ne kako ga je tužitelj naznačio u tužbi jer zahtjev na utvrđenje treba promatrati kao deklaratorni preambul zahtjevu na isplatu, pa se taj zahtjev ne uzima u obzir pri utvrđivanju vrijednosti predmeta spora, već se vrijednost predmeta spora određuje samo prema vrijednosti zahtjeva na isplatu (VSRH Rev 349/2020).

56. Tužiteljima je kao nasljednicima stranke koja je preminula tijekom postupka solidarno obračunato i dosuđeno po Tbr 7-9, 52 st 3 i 54; za sastav tužbe 75 bodova, podn. 23.07.20 18,75 bodova, podnesak 29.12.20. 75 bodova, podn. 07.01.21. 75 bodova, ročište 13.01.21. 75 bodova, podn. 04.02.21. 18,75 b, uz pdv i trošak sudske pristojbe na tužbu 86,27 € ukupno 930,02 €. Podnesak I i III tužitelja od 14.02.22. 18,75 b (uvećano za 10%) i pdv 51,56 €. Podn. III tužene 08.11.23. 75 bodova, pristup roč 04.03.24. 18,75 bodova, pristup roč 05.05.26. 37,5 bodova, roč 14.09.26. 75 b, uz dodani pdv, ukupno 515,62 €. Podn. I tužitelja od 14.02.23 18,75 b, podn. 06.03.23. 18,75 b, podn. 04.04.23. 75 b, podn. 18.04.23. 75 bodova, pristup roč 04.03.24. 18,75 bodova, podn. 23.12.24. 18,75 b, pristup roč 05.05.26. 37,5 bodova, roč 14.09.26. 75 b, uz dodani pdv ukupno 843,75 €. Podn. II tužitelj aod 21.02.23. 18,75 bod, podn. 20.03.23. 18,75 b, podn. 18.04.23. 75 bodova, podn. 14.06.23. 75 b, pristup roč 04.03.24. 18,75 bodova, pristup roč 05.05.26. 37,5 bodova, roč 14.09.26. 75 b, uz dodani pdv ukupno 796,87 €. Sud je tužiteljima dosudio kamatu na parnični trošak sukladno čl. 30. st. 2. Ovršnog zakona počevši od donošenja presude do isplate, a prema stopi koja se od 30. prosinca 2023. do isplate računa po stopi preciziranoj u izreci toč II.

U Zagrebu, 30. rujan 2026.

Sutkinja:
Ana Ćurković Dražić

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba nadležnom županijskom sudu. Žalba se podnosi putem ovog suda u 3 istovjetna primjerka, u roku od 15 dana od objave ove presude. Ako stranka nije pristupila na ročište za objavu presude, a uredno je obaviještena o tom ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onoga dana kada je održano ročište na kojem je ova presuda objavljena. Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem je presuda objavljena, rok za žalbu od 15 dana teče od dana dostave prijepisa ove presude.

DNA:

- pun tužitelja I, II, III
- pun tuženika

Broj zapisa: **9-3088d-e36c1**

Kontrolni broj: **0ae20-0c909-e0f1a**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski građanski sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.